
Uitvoeringsrichtlijn Overige Bolgewassen

Het bestuur van de Stichting Bloembollenkeuringsdienst, gelet op richtlijn 98/56/EG, artikel 9 van het Landbouwkwaliteitsbesluit 2007 en de toelichting behorende bij de Landbouwkwaliteitsregeling 2007, heeft op 16 maart 2016 vastgesteld de navolgende Uitvoeringsrichtlijn:

Uitvoeringsrichtlijn Overige Bolgewassen

De in deze uitvoeringsrichtlijn aangebrachte aanpassingen gelden met ingang van teeltseizoen 2015/2016.

A. ALGEMENE VOORSCHRIFTEN

Hoofdstuk 1. Definities

Artikel 1

In deze Uitvoeringsrichtlijn wordt verstaan onder:

Richtlijn 98/56/EG:	richtlijn nr. 1998/56/EG van de Raad van de Europese Unie van 20 juli 1998 betreffende het in de handel brengen van teeltmateriaal van siergewassen (PbEG L 226);
Richtlijn 2000/29/EG:	richtlijn nr. 2000/29/EG van de Raad van de Europese Unie van 8 mei 2000 betreffende de beschermende maatregelen tegen het binnenbrengen en de verspreiding in de Gemeenschap van voor planten en voor plantaardige producten schadelijke organismen (PbEG L 169);
Teeltmateriaal:	teeltmateriaal van bloembollen als bedoeld in bijlage II van de Landbouwkwaliteitsregeling 2007 genoemde gewassen, voor zover zij behoren tot de daarachter onder II vermelde botanische families, geslachten of soorten en voor zover het bestuur van de BKD ten aanzien van deze gewassen geen specifieke BKD Uitvoeringsrichtlijn heeft opgesteld ¹ ;
Leverancier:	leverancier als bedoeld in artikel 2 lid 2 richtlijn 98/56/EG, van bloembollen;
Bloembollen:	bloembollen als bedoeld in artikel 23 Landbouwkwaliteitsregeling 2007 ¹
BKD:	Stichting Bloembollenkeuringsdienst als bedoeld in artikel 11

---

¹ Het bestuur van de BKD heeft ten aanzien van de volgende gewassen specifieke Uitvoeringsrichtlijnen vastgesteld: *Allium*, *Knolvormende Begonia*, *Chionodoxa*, *Dahlia*, *Gladiol*, *Hippeastrum*, *Hollandse Iris*, *Niet-Hollandse bolvormende Iris*, *Hyacint*, *Hyacinthoides*, *Lelie*, *Muscari*, *Narcis*, *Nectaroscordum*, *Puschkinia*, *Scilla excl. Hyacinthoides*, *Soort-Krokus*, *Species-Krokus*, *Tulp*, *Zantedeschia*.

Hoofdstuk 2. Identiteit: ras(soort)echtheid en ras(soort)zuiverheid

Artikel 2

1. Voor wat betreft de eisen met betrekking tot de rasechtheid en raszuiverheid ziet de keurmeester er op toe dat door de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkend teeltmateriaal verwijderd wordt (of duidelijk gekenmerkt wordt), opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'raszuiverheid' bezit.
2. Indien teeltmateriaal niet onder een rasnaam maar als soort in de handel wordt gebracht, dient het teeltmateriaal voldoende soortecht en soortzuiver te zijn. Ook hiervoor geldt dat de keurmeester er op toeziet dat de leverancier gedurende het teelt- en afleveringsseizoen afwijkende planten verwijdert opdat het teeltmateriaal dat in de handel wordt gebracht voldoende 'soortzuiverheid' bezit.
3. De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier zijn beoordeling(en) op ras(soort)echtheid en ras(soort)zuiverheid op het (de) daartoe geschikte moment(en) – bijvoorbeeld tijdens de bloei – uitvoert.
4. De keurmeester ziet erop toe dat de leverancier het teeltmateriaal gedurende de teelt van een deugdelijke identificatie voorziet en dat teeltmateriaal correct geïdentificeerd in de handel gebracht wordt met een verwijzing naar hetzij het ras, hetzij de plantengroep of soort waartoe het behoort.
5. Ingeval er sprake is van bij de keurmeester bestaande onduidelijkheid inzake de bij het ras of de soort horende beschrijving kan/zal (voor zover de BKD niet zelf over die informatie beschikt) aan het geregistreerde bedrijf om een beschrijving gevraagd worden.

Artikel 3

Als acceptabele bronnen van rasbeschrijvingen accepteert de BKD in ieder geval:

- Raad voor Planterassen/CPVO;
- KAVB;
- RHS.

Artikel 4

1. Als voldoende raszuiver wordt in het algemeen een niveau van 99% gezien.
2. Uitzonderingen zijn die rassen (van bepaalde gewassen) waarvan bekend is (en is beschreven) dat zij van nature (en genetisch bepaald) 'terugmuteren'. In die gevallen wordt in het algemeen een niveau van raszuiverheid van tenminste 97% nodig geacht.

Hoofdstuk 3. Gezondheid van teeltmateriaal

Artikel 5

1. Voor wat betreft de gezondheidseisen, waaraan het teeltmateriaal moet voldoen, wordt onderscheid gemaakt in quarantaineziekten en kwaliteitsziekten. Indien een aantasting wordt aangetroffen en de aard van de aantasting is onduidelijk, dan zal er monsternamen voor laboratoriumonderzoek plaats vinden.
2. Ten aanzien van de quarantaineziekten oefent de keurmeester namens de NVWA toezicht uit op de leverancier opdat het teeltmateriaal voldoet aan voorschriften.
3. De keurmeester ziet er op toe dat de leverancier het teeltmateriaal op de daarvoor geschikte momenten beoordeelt op de aanwezigheid van kwaliteitsziekten. Tijdens de productie dient teeltmateriaal dat met het blote oog waarneembare symptomen van ziekten en plagen laat zien onmiddellijk op adequate wijze te worden behandeld of zo nodig te worden verwijderd als deze ziekten en plagen zich manifesteren.
De teeltmaatregelen moeten er toe leiden dat op het moment dat het teeltmateriaal in de handel komt er met het blote oog waarneembaar geen levende exemplaren van insecten en mijten aanwezig zijn, er geen symptomen van aaltjesaantastingen zijn en dat alle met het blote oog waarneembaar door bacteriën, schimmels, virussen en virusachtige organismen aangetaste planten verwijderd zijn.

Artikel 6 Register

1. De NVWA legt in 2015 conform de geldende regelgeving teeltverboden op bij aantreffen van stengelaal in een partij bloembollen.
2. Onderstaand lid 3 tot en met 6 geldt per 1 januari 2016.
3. Bij het aantreffen van stengelaal (*Ditylenchus dipsaci*) in een partij bloembollen van het gewas waarop deze uitvoeringsrichtlijn van toepassing is, neemt de BKD het perceel waarop de partij wordt geteeld op in een register.
4. Het perceel krijgt in het register de status besmet.
5. Het perceel behoudt deze status van besmet totdat in het door de keurmeester genomen grondmonster geen stengelaal (of andere indicator-alen) is aangetoond. In dat geval blijft het perceel vermeld in het register, met de vermelding van de gewijzigde status: niet besmet.
6. Het perceel wordt uit het register verwijderd als bij twee opeenvolgende grondbemonsteringen in twee verschillende jaren geen stengelaal (en indicator-alen) wordt aangetoond. De grondbemonsteringen worden uitgevoerd na de datum van opname van het perceel in het register.

Artikel 7 Maatregelen stengelaal (andere bloembol-waardplanten)

1. Bij het aantreffen van stengelaal in een partij bloembollen van het gewas waarop deze uitvoeringsrichtlijn van toepassing is, worden maatregelen op de partij gelegd.
2. Onderstaande maatregelen gelden voor besmette partijen en het aangrenzende deel van de partij ongeacht welke bloembol-waardplant het betreft:
  1. Materiaal bestemd voor doorteelt:
    - a. Vernietigen
    - Of
    - b. Toepassen van een bestrijdingsmaatregel en uitzoeken.
    - c. Indien een lichte aantasting is aangetoond bij droge keuring door de BKD, dwz max 0.1 %, dan mag de partij uitgezocht worden.
    - d. Indien na uitzoeken géén symptomen meer worden waargenomen bij droge keuring door de BKD, mag de partij alleen op het eigen bedrijf worden opgeplant.
  2. Materiaal bestemd voor eindgebruik:
    - a. Vernietigen
    - Of
    - b. Indien een lichte aantasting is aangetoond bij droge keuring door de BKD, dwz max. 0.1 %, dan mag de partij uitgezocht worden.
    - c. Indien na uitzoeken géén symptomen meer worden waargenomen bij droge keuring door de BKD, mag de partij bestemd worden voor onderstaand eindgebruik:
      - i. Droogverkoop in consumentenverpakking voor afzet in de EU, waarbij de bollen in Nederland zijn verpakt;
      - ii. Afbroei (bloemproductie en op pot) op eigen bedrijf voor afzet in de EU;
    - d. Materiaal dat aan voorwaarden onder b en c voldoet mag alleen verhandeld worden met vermelding op de leveringsnota: “afkomstig van stengelaal besmette partij”.
3. Bij verhandeling van materiaal bestemd voor eindgebruik is de leverancier verplicht op de leveringsnota te vermelden: “Niet geschikt voor doorteelt”.
4. Niet-besmette partijen van bloembol-waardplanten van besmette bedrijven mogen niet worden verhandeld voor doorteelt in het jaar van constateren, uitgezonderd het gewas hyacint.
5. De BKD houdt toezicht in het productieproces op de aan de producent opgelegde maatregelen met betrekking tot gebruik en eventuele vernietiging van de partij, hygiëne, administratieve eisen en traceerbaarheid.
6. Bij aantreffen van stengelaal in een partij van een bloembol-waardplant worden de andere partijen van dat gewas in het jaar van constateren en het erop volgende jaar intensief gekeurd.

Artikel 8 Maatregelen stengelaal bij opplant op perceel in register met status besmet

1. Het is niet toegestaan om partijen bloembollen van het gewas waarop deze uitvoeringsrichtlijn van toepassing is, te telen op een perceel dat in het register staat vermeld met status besmet.
2. Bij constateren van het gestelde onder lid 1 worden de in artikel 7 vermelde maatregelen op de partij of partijen gelegd. De maatregelen worden opgelegd ongeacht het wel of niet aantreffen van een aantasting door stengelaal in de betreffende partij of partijen.

Artikel 9

1. Voor quarantaineziekten (conform richtlijn 2000/29/EG) en quarantainewaardige ziekten geldt in alle gevallen nultolerantie.
2. Teeltmateriaal dient bij aflevering geheel vrij te zijn van deze pathogenen.

Artikel 10

- 1a. Met betrekking tot insecten geldt dat teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij dient te zijn van levende stadia. Aangetast materiaal dient op adequate wijze te worden behandeld.
- 1b. Relevante insecten zijn onder meer bladluizen, spintmijten, trips en mijten.
- 2a. Met betrekking tot schimmelziekten geldt dat aangetast teeltmateriaal doorlopend uit het gewas wordt verwijderd. Alleen uit goed opgezuiverde partijen die geen aantasting meer laten zien mag worden afgeleverd.
- 2b. Met betrekking tot virusziekten geldt dat gedurende het groeiseizoen zichtbaar aangetaste planten doorlopend verwijderd dienen te worden. Alleen uit goed opgezuiverde gewassen waarin uiteindelijk niet meer dan 1% zichtbaar aangetaste planten is overgebleven mag worden afgeleverd. Afgeleverd materiaal dient ook zelf praktisch vrij te zijn van aantastingen.

Aanvullend op voornoemde norm voor zichtbaar virus gelden de volgende toleranties:

- a. Arabis mozaïekvirus (ArMV): 0%;
- b. Tabaksratelvirus (TRV): max. 2%.
- c. Latent aardbeikringvlekkenvirus (SLRSV): 0%
3. Met betrekking tot bacterieziekten geldt dat zichtbaar aangetaste planten doorlopend uit het gewas worden verwijderd. Bij aflevering mogen nagenoeg geen symptomen zichtbaar zijn.
4. Met betrekking tot aaltjes dient teeltmateriaal bij aflevering praktisch vrij te zijn van symptomen.

Artikel 11

De keurmeester ziet er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat het teeltmateriaal rechtstreeks afkomstig is van een veldgewas dat nagenoeg vrij bevonden is van schadelijke ziekten en plagen dan wel tekenen of symptomen daarvan. Door de BKD wordt tenminste één keuring van het stand gewas tijdens de groei/bloei uitgevoerd.

Artikel 11a

1.	Partijen die in een stand gewas voldoen aan de normen zoals vermeld in de artikelen 4 en 10 worden in klasse ST geklasseerd.
2.	Partijen die in een stand gewas niet voldoen aan de normen zoals vermeld in de artikelen 4 en 10 worden in klasse Eindgebruik Europa geklasseerd.

Hoofdstuk 4. De uitwendige kwaliteit

Artikel 12

1. Voor wat betreft de algemene kwaliteitseisen ziet de keurmeester er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat het teeltmateriaal nagenoeg vrij van gebreken is, die de kwaliteit als teeltmateriaal kunnen aantasten. Met het oog op de bruikbaarheid als teeltmateriaal moeten de groeikracht en de afmetingen voldoende zijn. Een mindere uniformiteit kan duiden op verschillen in groeikracht en duidt op planten met onvoldoende afmeting ten opzichte van het gemiddelde.
2. De keurmeester ziet er op toe dat de leverancier er voor zorgt dat de percelen met teeltmateriaal voldoende vrij van onkruid gehouden worden.
3. Leveranciers zijn verplicht knolcyperus te bestrijden.
4. De percelen met teeltmateriaal dienen vrij te zijn van knolcyperus.
5. Op moment van verhandelen moet het teeltmateriaal vrij zijn van knolcyperus.